

VRŠOVICKÉ ZVONY

Kostel sv. Václava

V červnu 1930 na Hod Boží svatodušní bylo v kostele sv. Václava posvěceno pět nových zvonů – čtyři zvony byly pojmenovány ke cti P. Marie a českých patronů: Marie, Václav, Ludmila, Vojtěch a pátým byl umíráček (celkem zvony vážily 25 metrických centů). Svěcení vykonal prelát dr. Pícha, sídelní kanovník u sv. Víta. V 9 hodin měl mši sv. ve farním chrámu sv. Mikuláše a po ní se odebral ve slavném průvodu ke staveništi nového kostela sv. Václava na náměstí Sv. Čecha, kde nové zvony posvětil.

NA PAMÁTKU
svěcení nových
zvonů
pro jubilejní
chrám
sv. Václava
v Praze -
Vršovcích.

Zvony vyhotovil zvonář Rudolf Perner z Českých Budějovic v roce 1930. Čtyři velké zvony tvořily motiv tzv. ideálního kvartetu ($e^1 - g^1 - a^1 - c^2$).

Všechny zvony byly zrekvírovány za druhé světové války.

Zvon „Václav“, průměr 121 cm, výška 97 cm, hmotnost 1022 kg, ladění e^1 . Reliéf sv. Václava. Na zvonu byl nápis:

*„TISÍC LET JIŽ TOMU COS BYL STRÁŽCE NÁŠ,
NOVÝCH TISÍC LET NEOPOUŠTĚJ NÁS, SV. VÁCLAVE.“*

Zvon „Marie“, průměr 102 cm, výška 80 cm, hmotnost 585,5 kg, ladění g^1 . Reliéf Panny Marie Staroboleslavské. Na zvonu byl nápis:

*„MILÁ BYLA VŽDY ČECHŮM MARIE,
KĚŽ MILÍ JSOU VŽDYCKY ČEŠI MARIÍ.“*

Zvon „Ludmila“, průměr 91 cm, výška 77 cm, hmotnost 415,5 kg, ladění a^1 . Na zvonu byl reliéf sv. Ludmily a nápis:

„SV. LUDMILO ORODUJ ZA SVOU ČESKOU ZEMI“

Zvon „Vojtěch“, průměr 77 cm, výška 63 cm, hmotnost 242,5 kg, ladění c^2 . Na zvonu byl reliéf sv. Vojtěcha a nápis:

*„SV. VOJTĚŠE, ZACHOVEJ ČECHY VE VÍŘE,
ZA NIŽ JSI ŽIVOT DAL.“*

Zvon – umíráček, průměr 39 cm, hmotnost 34 kg, ladění c^3 . Zavěšen byl v sanktusové vížce. Na zvonu byl nápis:

„ŽIVĚ NAPOMÍNÁM, MRTVĚ OPLAKÁVÁM.“

Ze sbírek a darů věřících byly do kostela sv. Václava pořízeny dva nové zvony ulité rodinou Dytrychovou z Brodku u Přerova v roce 1995. Zvony byly 7. 1. 1996 posvěceny panem biskupem Jaroslavem Škarvadou a hned následující den zavěšeny do věže kostela a 9. 1. 1996 se na ně poprvé zvonilo. Po půl století jsou tedy opět zvony ve zvonici kostela sv. Václava a jsou součástí koloritu Vršovců.

Zvon „Václav“, průměr 93 cm, hloubka 66 cm, tloušťka věnce 72 mm, hmotnost 500 kg, ladění a^1 . Koruna talířová. Na horním okraji je linka a stylizovaný vegetabilní ornament. Nápisová páska je sevřená linkami: (od S, na J křížek):

Zvony kostela sv. Václava rekvírované ve II. svět. válce –
Praha Maniny

„SVATÝ VÁCLAVE, NEDEJ ZAHYNOUTI NÁM NI BUDOUCÍM.“

Zavěšené oblouky s květinami. Na S je stojící sv. Václav s praporem v pravici a štítem na levici. Na věnci (na J):

„BYL JSEM ODLIT K BOŽÍ CHVÁLE“

Na V je téměř čtvercová plaketka s textem:

„PRAHA / VRŠOVICE / LÉTA PÁNĚ / . 1995.“

Na Z zvonařská značka: obdélník na výšku s textem:

„ULILA / RO / DINA / DYT / RY / CHOVA“ a vedle snítka tůje.

Zvon „Ludmila“, průměr 76 až 76,2 cm, hloubka 57,5 cm, tloušťka věnce 58 až 60 mm, hmotnost 290 kg, ladění cis^2 . Koruna talířová. Základ dvoustupňový. Na horním okraji je nápisová páska sevřená linkami a odvrácenými kružbovými oblouky (od S, na J křížek):

„SVATÁ LUDMILO, PŘIMLOUVEJ SE ZA NÁŠ ČESKÝ NÁROD“

7. 1. 1995 Svěcení zvonů v kostele sv. Václava - biskup Škarvada

Na S je stojící Ludmila s rozpraženými rukama ve výši pasu. Na věnci na J: *„BYL JSEM ODLIT K BOŽÍ CHVÁLE...“*

Na V je téměř čtvercová plaketka s textem:

„PRAHA / VRŠOVICE / LÉTA PÁNĚ / . 1995.“

Na Z zvonařská značka: obdélník na výšku s textem:

„ULILA / RO / DINA / DYT / RY / CHOVA“ a vedle snítka tůje.

Dva ocelové cimbály o průměru 76 cm a 44,4 cm.

Kostel sv. Mikuláše

Zvon z roku 1671, od zvonaře Mikuláše Löwa sídlem v Praze na Hradčanech. Průměr 87 cm, výška 64 cm. **Zvon byl rekvírován v I. svět. válce (1917)**. Koruna se šesti okosenými uchy. Na horním okraji je rozvilinový ornament s nápisovou páskou v jednoduchých linkách, rozvilinový ornament s maskarony; nápis je proveden kapitálou:

„ZA PANOVANI G: M(ILOS)TI WYSOCZE VROZENEOHO P: P: WACZSLAWA WOGTIECHA S(WA)TE RZYM: RZISSE HRABIETE Z STERNBERKA / ETC“

Poslední slovo nápisu bylo umístěno pod linkou jako druhý řádek. Na boku byl šestiřádkový nápis provedený kapitálou:

„NAKLADEM POBOŽNYCH TOHOTO ZADVSSI WRSSOWSKEHO LYDI GEST VDIELAN ZWON TENTO KE CZTI CHWALE BOŽI A S: MIKV: LASSE LETHA PANNIE 1671. X. DECEMB.“

Na protější straně je umístěn znak: ve vavřínovém věnci pod korunou dvojité kartuše se srdčitými štíty s erby. I. šternberská hvězda, II. ve štítu dva zajíci (přední polovina těla) a tři vinné hrozny s listím. Vlevo sv. Václav s praporem v pravé ruce a štítem při levé noze, vpravo sv. Mikuláš s berlou v levé ruce, pravá ruka v žehnajícím gestu nad kádí se třemi dětmi. Obě figury byly postaveny na profilaci oddělující věnec. Pod oblinou věnce byly rýhy. Na dolním okraji byla hladká obruba a nápis kapitálou:

„GOS MICH NICOLAVS LÖW IN PRAG“

Zvon z roku 1511, od slavného pražského zvonaře Bartoloměje z Nového Města, průměr 76 cm, hloubka 56 cm, tloušťka věnce 56 mm, hmotnost cca 300 kg, ladění mezi cis² a d². Zvon je zavěšen ve věži kostela.

Šestiúhelná koruna s uchy uspořádanými do kříže. Ucha jsou zdobena pletencem, sevřeným linkami. Mezi uchy je šest žeber. Základ koruny je nízký se švem po obvodu.

Při horním okraji je řádka nápisu v gotické minuskuli (ohraničení nahoře a dole dvojicemi linek):

„Anno . dom(i)ni . m^o. Ccccc^o. xi^o. illa . Campana . fvza . est .
perme . m(a)gis(t)r(u)m . barth(o)lomevm..“

Jako dělicí znaménka byly užity lilie (.). Zkrácená slova jsou rozvedena v závorkách. Mezi posledním a prvním slovem nápisu je větší volné místo vyplněné samostatně stojící lilií. Pod začátkem nápisu je vepředu na zvonu těsně pod nápisem umístěn reliéf sv. Petra (vousatý světec ve splyvavém,

zřaseném rouchu přidržuje pravou rukou knihu k tělu a v levé ruce drží vztyčený klíč). Věnec je oddělen dvojicí linek. Dvojice linek je i na spodním okraji zvonu.

Bartolomějův zvon z roku 1511 – detail horní části nápisu

Reliéf sv. Petra na zvonu u sv. Mikuláše - frotáž

Zvon „Leopold“ z roku 1864, od pražského zvonaře Karla Bellmanna z Nového Města, průměr 34,5 cm, výška 25 cm (s korunou 31,5 cm), hmotnost cca 25 kg. Zvon byl posvěcen 21. 3. 1864 farářem P. Konopou a zavěšen v lucerně věže. Na horním okraji měl rostlinný pás obtáčený stuhou. Na boku byl umístěn reliéf sv. Leopolda s korouhví a kostelíkem v pravé ruce. Na protější straně měl zvon nápis:

„BYL JSEM ZJEDNÁN DOBROČINNOSTÍ ZASTUPITELSTVÍ A VÝBORU POČESTNÉ OBCE VRŠOVICKÉ L.P. 1864, ZA ČASŮ MÍSTNÍHO DUCHOVNÍHO SPRÁVCE, KNĚZE LEOP. URBANA.“

Věnec byl oddělen dvěma linkami. Na dolním okraji byl rostlinný pás (listy a květy). **Zvon byl rekvírován v I. světové válce.**

Zvon z roku 1712, od Zachariáše Dietricha v Praze, průměr 29,5 cm, výška 23 cm. Zvon byl zavěšen v lucerně věže. Koruna se šesti uchy. Na čepci profilace. Na horním okraji byla nápisová páska sevřená jednoduchými linkami:

„ZACHARIAS TIETRICH 1712 MICH HAT GEGOSSEN IN PRAG“

Zavěšené slunečnicové festony. Věnec byl oddělen profilací. **Zvon byl rekvírován v I. světové válce.**

Roku 1923 ulil zvonař Oktáv Winter z Broumova nové zvony a 8. 3. 1923 je pan biskup Antonín Podlaha posvětil:

Zvon „Václav“, průměr 88 cm, výška 68 cm, hmotnost 370 kg. Na boku měl reliéf sv. Václava a nápisy:

„SVATÝ VÁCLAVE, VĚVODO ČESKÉ ZEMĚ, NEDEJ ZAHYNOUTI NÁM NI BUDOUCÍM“
„POSVĚCENO NA PAMĚŤ OSVOBOZENÍ NAŠEHO NÁRODA L.P. 1918. NÁKLADEM OBČANSTVA VE VRŠOVICÍCH ZA DŮSTOJNĚHO PANA FARÁŘE V. PEJŠKA“

Na protější straně byl znak Československé republiky. **Zvon byl rekvírován ve II. světové válce.**

Zvon Oktáva Wintera z roku 1923

Zvon „Maria“, průměr 60 cm, výška 46 cm, hmotnost 160 kg. Na boku měl reliéf Panny Marie a nápis:

„MARIA, KRISTA MÁTI, RAČ ZA NÁS U BOHA SE PŘIMLOUVATI“

Zvon byl rekvírován ve II. světové válce.

Zvon – umíráček, průměr 34,2 cm, hloubka 23,3 cm, tloušťka věnce 2,8 cm, hmotnost 35 kg. Zavěšen byl v lucerně věže.

Velký (průměr 56 cm, hloubka 23,2 cm) a **malý cimbál** (průměr 44,6 cm, hloubka 16 cm), zavěšeny v lucerně věže v nižší úrovni než zvon.

Použité prameny:
Ludmila Kybalová, Radek Lunga, Petr Vácha: Pražské zvony, Praha 2005

Vydáno pro účely římsko-katolické farnosti u kostelů sv. Mikuláše a sv. Václava v Praze – Vršovických
© Jaroslav Lukáš 2008